

TA'LIM JARAYONIGA ENDI FAOLIYAT KO'RSATAYOTGAN O'QITUVCHILARDA PEDAGOGIK MAHORATNI SHAKLLANTIRISH.

Rashidova Dildora Mansur qizi

O'zbekiston-Finlandiya pedagogika

instituti assistent-o'qituvchisi

+998997799298

murodulloyevjaxongir@gmail.com

Annotatsiya: *Ushbu tezisda pedagogik mahorat tushunchasi, endi faoliyatini boshlayotgan o'qituvchilarda pedagogik mahoratni shakllantirish yo'nalishlari va metodlari, ta'lim-tarbiya jarayonini qanday tashkil etish orqali ko'zlangan maqsadga erishish mumkinligi haqida aytib o'tilgan.*

Kalit so'zlar: *pedagogik mahorat, metod, o'qituvchi, pedagogik texnika, pedagogik qobiliyat.*

Аннотация: *В данном тезисе рассматривается понятие педагогического мастерства, направления и методы формирования педагогического мастерства у начинающих учителей, а также способы достижения поставленной цели посредством организационно-воспитательного процесса.*

Ключевые слова: *педагогическое мастерство, метод, учитель, педагогическая техника, педагогические способности.*

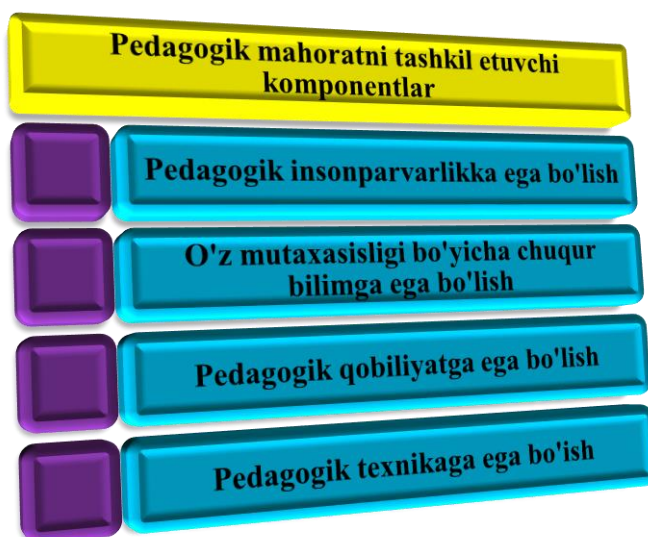
Abstract: *This thesis examines the concept of pedagogical mastery, the approaches and methods of developing pedagogical mastery in novice teachers, as well as ways to achieve the set goal through the organization of the educational and upbringing process.*

Keywords: *pedagogical mastery, method, teacher, pedagogical technique, pedagogical abilities.*

Mustaqil O'zbekistonimizda uzluksiz ta'lim tizimini isloh qilinishi, yangi ta'lim standartlari asosida ta'lim va tarbiya jarayonini qayta tashkil etishga kirishilgan hozirgi kunda o'qituvchi faoliyatiga uning pedagogik mahoratiga alohida e'tibor berilmoqda. Pedagogik mahorat - o'qituvchilarning shaxsiy (bolajonligi, xayrixohligi, insonparvarligi, mehribonligi va h.k.) va kasbiy (bilimdonligi, zukkoligi, fidoiyligi, ijodkorligi, qobiliyati va hokazo.) fazilatlarini belgilovchi xususiyat bo'lib, o'qituvchilarning ta'lim-tarbiyaviy faoliyatida yuqori darajaga erishishini, kasbiy mahoratini doimiy takomillashtirib borish imkoniyatini ta'minlovchi faoliyatdir. U o'z fanini mukammal bilgan, pedagogik-psixologik va metodik tayyorgarlikka ega bo'lgan, o'quvchilarni o'qitish, tarbiyalash va rivojlantirishning optimal yo'llarini izlab topish uchun, amaliy faoliyat olib boradigan har bir o'qituvchining kasbiy faoliyatida namoyon bo'ladi. Shunday qilib, pedagogik mahorat egasi bo'lish uchun o'qituvchi o'z o'quv predmetini davr talablari asosida bilishi pedagogik va psixologik bilimlarga ega bo'lishi, hamda insoniylik, izlanuvchanlik va fidoiyligni o'zida tarkib toptirishi lozim. Pedagogik mahorat o'qituvchilarning pedagogik faoliyati zahirida

takomillashib boradi. Pedagogik mahoratga ega bo'lish, o'qituvchi uchun ta'lim-tarbiya samaradorligini ta'minlovchi zamin bo'libgina qolmasdan, ayni vaqtda uning jamiyatdagi obro'-e'tiborini ham oshiradi, o'quvchilarga nisbatan hurmat yuzaga keladi.

1-jadval.

Ta'lim-tarbiya jarayoniga pedagogik mahoratni shakllantirish, ayniqsa endi faoliyat ko'rsatayotgan o'qituvchilar uchun, bir nechta muhim omillarga bog'liqdir. O'qituvchining pedagogik mahoratini rivojlantirishda quyidagi asosiy yo'nalishlar va metodlarni e'tiborga olish zarur:

1. Pedagogik bilimlar va ko'nikmalarni rivojlantirish:

O'qituvchilar ta'limning nazariy asoslari va metodologiyasi haqida chuqur bilimga ega bo'lishlari kerak. Shu bilan birga, pedagogik texnikalar va strategiyalarni o'zlashtirish muhim.

O'qituvchining o'z fani bo'yicha chuqur bilimga ega bo'lishi hamda turli didaktik usullarni qo'llay olish qobiliyati uning pedagogik mahoratini oshiradi.

2. Amaliy faoliyat va tajriba almashish:

Endi faoliyat boshlayotgan o'qituvchilar amaliyotlar orqali pedagogik tajriba orttirishlari zarur. Bu jarayonda tajribali o'qituvchilar bilan hamkorlik qilish ham juda foydali bo'ladi.

Pedagogik jarayonlarda turli o'quv metodlari va texnologiyalarini qo'llash, o'quvchilarning ehtiyojlariga mos ravishda o'zgaruvchan ta'lim metodologiyasini tatbiq etish o'qituvchining mahoratini oshiradi.

3. Refleksiya va o'z-o'zini tahlil qilish:

O'qituvchining o'z faoliyatini tahlil qilib, tajribasini to'g'ri baholashi va zaruriy o'zgarishlarni amalga oshirishi muhim. O'z faoliyatini qayta tahlil qilish va kutilgan natijalarga erishish uchun kerakli o'zgartirishlar kiritish mahoratni shakllantirishda muhim rol o'ynaydi.

4. Kommunikativ ko'nikmalarni rivojlantirish:

O'qituvchi o'zining kommunikativ mahoratini rivojlantirishi kerak. O'quvchilar bilan samarali muloqot o'rnatish, ularning savollariga to'g'ri javob bera olish va ularni faollashtirish o'qituvchining pedagogik mahoratini oshiradi.

O'qituvchining o'z fikrini aniq va tushunarli tarzda ifodalashi, o'quvchilarni diqqat bilan tinglash va muammolarni hal etishda samarali muloqotga kirishish muhimdir.

5. *Innovatsion pedagogik texnologiyalarni qo'llash:*

Pedagogik jarayonni yangilashda zamonaviy texnologiyalarni qo'llash muhim. Endi faoliyat boshlayotgan o'qituvchilar zamonaviy multimedia vositalaridan, interaktiv ta'lim texnologiyalaridan va onlayn platformalardan foydalanishni o'rganishlari kerak.

Shu bilan birga, o'quvchilarning individual ehtiyojlariga mos keladigan turli pedagogik vositalarni tanlash va qo'llash o'qituvchining mahoratini shakllantirishda muhim rol o'ynaydi.

6. *Psixologik jihatlar:*

O'qituvchining o'z pedagogik faoliyatini psixologik jihatdan tushunishi, o'quvchilarning ruhiy holatlarini hisobga olish ham muhim. O'quvchilarga psixologik yordam ko'rsatish va ularning ehtiyojlarini to'g'ri tushunish o'qituvchining pedagogik mahoratini shakllantiradi. Shu yo'nalishlar asosida o'qituvchilarni tarbiyalash, ularning pedagogik mahoratini shakllantirish va rivojlantirishga katta e'tibor qaratilishi zarur. Bu jarayon o'qituvchining nafaqat pedagogik bilimini, balki ularning insoniy sifatlarini, axloqiy qadriyatlarini ham mustahkamlashga yordam beradi.

Shunday qilib pedagogik faoliyatini boshlayotgan har bir yosh o'qituvchi, dastavval, o'z kasbiy mahoratini shakllantirish va takomillashtirish ustida g'amxo'rlik qilishi, bu yo'lda uchraydigan qiyinchiliklardan qo'rqmasligi, sarosimaga tushmasligi, o'qituvchilik kasbini sevishi, unga chin ko'ngildan qiziqishi va shu yo'sinda faoliyatini davom ettirishi kerak bo'ladi. O'qituvchilarda pedagogik mahoratni shakllantirish ta'lim sifatini oshirish va o'quvchilarga yuqori darajada ta'lim berishning asosiy omillaridan biridir. Bu jarayon davomiy o'rganish, o'zgaruvchan pedagogik yondashuvlarni qabul qilish va amaliyotga joriy etishni talab qiladi.

ADABIYOTLAR RO'YXATI:

1. A.Xoliqov. "Pedagogik mahorat" Darslik. T.: 2011.
2. Otajanov I.A. "O'quv jarayonida pedagogik mahoratni shakllantirish va takomillashtirish" ILM-FAN VA INNOVATSIYA ILMIY-AMALIY KONFERENSIYASI, 110-112betlar.
3. Ergashova.M. "Pedagogik mahoratni o'qituvchi faoliyatida tutgan o'rni" "Новостиобразования: исследование XXI века" jurnal, 2023y yanvar.
4. Yo'ldoshova.O. "O'qituvchi shaxsida pedagogik mahoratni shakllantirish asoslari" IQRO jurnali, 2023y, 128-129b.
5. Azixodjaeva N.N. Pedagogik texnologiya va pedagogik mahorat. –T.: 2016. 44-b.